

ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

**ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 2020-
2024 ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ
ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ 1325**

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΙΣΟΤΗΤΑΣ
ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ**

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

1. ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
2. ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
3. UNSC	Συμβούλιο Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών
4. CEDAW	Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών
5. ΣΣΔΙ	Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα
6. ΕΜΔΓ	Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας
7. EASO	European Asylum Support Office
8. ΚΕΠΥ	Κέντρο Πρώτης Υποδοχής
9. UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
10. ΜΟΕ	Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης
11. ΟΥΝΦΙΚΥΠ – UNFICYP	United Nations Peacekeeping Force in Cyprus
12. ΔΕΑ	Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων
13. WPS	Women, Peace and Security
14. ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
15. ΕΣΔ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης
16. ΕΠΑ	Επιτροπή Παρακολούθησης και Αξιολόγησης
17. ΥΠΕΞ	Υπουργείο Εξωτερικών
18. ΚΑΔΔ	Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης
19. ΥΔΔΤ	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης
20. ΥΕΠΚ	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Πρώτο Εθνικό Σχέδιο Δράσης
Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια
2020 – 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή.....	1
2. Πρώτο Μέρος.....	4
2.1 Δράσεις και πολιτικές που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την έκδοση της απόφασης 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και συμμόρφωση με τα εν λόγω και άλλα σχετικά ψηφίσματα.....	4
2.2 Δράσεις που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την υιοθέτηση της απόφασης 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και συμμόρφωση με τα εν λόγω και άλλα σχετικά ψηφίσματα σχετικά με την ειρηνευτική διαδικασία στην Κύπρο.	11
2.3 Η σύγκρουση στην Κύπρο - Πολιτική κατάσταση	16
3. Δεύτερο Μέρος.....	17
3.1 Περαιτέρω ενέργειες και μέτρα που θα αναληφθούν από την Κυπριακή Δημοκρατία για την πλήρη εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325.	17
3.2 Πυλώνας 1:	18
3.3 Πυλώνας 2:	18
3.4 Πυλώνας 3:	19
3.5 Πυλώνας 4:	20
4. Μεθοδολογία	20
5. Παρακολούθηση & Αξιολόγηση	21

1. Εισαγωγή

Η Κυπριακή Δημοκρατία ως κράτος μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει αναλάβει και εκπληρώσει όλες τις σχετικές υποχρεώσεις που καθορίζουν πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προστασίας των βασικών ελευθεριών.

Ως κράτος δικαίου και κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σέβεται τις αρχές και τις αξίες της ΕΕ και δεσμεύεται στους στόχους Αειφόρου Ανάπτυξης 2030 οι οποίοι δημιουργούν μια σταθερή σύνδεση μεταξύ της ειρήνης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της οικονομικής ανάπτυξης, της συμμετοχικής διακυβέρνησης και των θεσμών και, κυρίως, της ισότητας των φύλων.

Η διασφάλιση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, η ειρηνική διευθέτηση διαφορών και η συμφιλίωση αποτελούν διαχρονικά, εμβληματικούς στόχους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από το 1974 ως αποτέλεσμα της Τουρκικής εισβολής στο νησί το 36,2% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, βρίσκεται υπό κατοχή, ενώ 160,000 Κύπριοι πολίτες, το 1/3 του πληθυσμού, εξαναγκάστηκαν με τη βία να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και βρίσκονται για 45 χρόνια στην προσφυγιά.

Το σοβαρότερο εμπόδιο για την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για το λαό της Κύπρου είναι η συνεχιζόμενη παράνομη κατοχή πέραν του ενός τρίτου της επικράτειάς της από το 1974. Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) εξετάζει αυτές τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ετήσια βάση κατά τη διάρκεια της παρουσίασης της Έκθεσης του Υπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο.

Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπογραμμίζει σαφώς ότι για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου υπόλογη είναι η Τουρκία ως κατοχική δύναμη. Η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν είναι σε θέση να εφαρμόσει και να διασφαλίσει την τήρηση των Συνθηκών για τα Ανθρώπινα

Δικαιώματα ή τις πολιτικές και τους νόμους περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίες βρίσκονται εκτός του αποτελεσματικού της ελέγχου.

Ενώ οι γυναίκες δεν είχαν στις περισσότερες περιπτώσεις εμπλοκή στην υποκίνηση ιστορικών συγκρούσεων, έχουν υποστεί και συνεχίζουν να βιώνουν τις πιο τρομακτικές επιπτώσεις από αυτές τις συγκρούσεις. Οι γυναίκες έχουν πάντοτε αναλάβει το βάρος να αποκαταστήσουν τον κοινωνικό ιστό και τις κοινωνίες μετά από συγκρούσεις.

Χρειάστηκαν αμέτρητες συγκρούσεις και μακροχρόνιες προσπάθειες για να αναγνωριστούν από τη διεθνή κοινότητα οι επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων στις γυναίκες και να γίνει παραδεκτό ότι οι γυναίκες αποτελούν αναπόσπαστο παράγοντα στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην ειρήνευση, στην προώθηση της συμφιλίωσης και στην ανασυγκρότηση των αυτόχθονων κοινοτήτων μετά από συγκρούσεις.

Το 2000, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (UNSC) υιοθέτησε ομόφωνα το ψήφισμα 1325 με θέμα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια», σύμφωνα με το οποίο οι γυναίκες θα πρέπει να συμμετέχουν στη δημιουργία και τη διατήρηση της ειρήνης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Είναι η πρώτη φορά που αυτό το διεθνές όργανο, το οποίο σε μεγάλο βαθμό ανδροκρατείται, αναγνώρισε τις επιπτώσεις των πολεμικών επιχειρήσεων επί του γυναικείου πληθυσμού και τη σημασία διατήρησης της ειρήνης και ασφάλειας για τις ευάλωτες κοινωνικές μάζες. Η ομόφωνη έγκριση ενός τέτοιου εγγράφου αποτελεί αναγνώριση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων καθώς και της συνεισφοράς των γυναικών στην πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων ανά τον κόσμο. Επιπλέον, το Ψήφισμα 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (UNSC) αντιμετωπίζει τον αντίκτυπο του πολέμου στο γυναικείο πληθυσμό, ανεξαρτήτως ηλικίας και περιλαμβάνει τμήμα για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών, την προστασία των γυναικών από τη βία λόγω φύλου, ιδιαίτερα από βιασμούς και άλλες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης. Υπογραμμίζει επίσης τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια κατά τη διάρκεια συγκρούσεων,

για την επίτευξη βιώσιμης ειρήνης, καθώς και τη σημασία αντιμετώπισης των γυναικών ως ηγετών και ενεργών παραγόντων.

Το ψήφισμα 1325 σχετικά με τις «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» αποτελεί ορόσημο, δεδομένου ότι είναι η πρώτη φορά που το Συμβούλιο Ασφαλείας επικεντρώνει την προσοχή του αποκλειστικά στις γυναίκες, ως μέλη της κοινωνίας, επηρεαζόμενα άμεσα από τις πολεμικές συγκρούσεις.

Το ψήφισμα είναι σημαντικό όχι μόνο γιατί αναγνωρίζει τον δυσανάλογο και ειδικό αντίκτυπο των συγκρούσεων στο γυναικείο πληθυσμό ανεξαρτήτως ηλικίας, την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων, αλλά και για την ανάδειξη του υποτιμημένου ρόλου του γυναικών στην οικοδόμηση της ειρήνης και στην ανασυγκρότηση και ανοικοδόμηση μετά από κοινοτικές ή πολεμικές επιχειρήσεις.

Η Κύπρος έχει βιώσει συγκρούσεις στο μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας της. Παραμένει δια της βίας διαιρεμένη 60 σχεδόν χρόνια μετά την ανεξαρτησία της, ενώ το 36,2% της επικράτειας της παραμένει υπό τουρκική κατοχή και πλήρως στρατικοποιημένο.

Παρά τη συνεχιζόμενη κατοχή από τον τουρκικό στρατό και τις τεράστιες προκλήσεις που αυτή προκαλεί, η Κύπρος παραμένει πλήρως αφοσιωμένη στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών όλων των πολιτών της και των προσώπων που απολαμβάνουν καθεστώς διεθνούς προστασίας, ανεξάρτητα από τη φυλή, το φύλο, την κοινωνική προέλευση, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, του σεξουαλικού προσανατολισμού, αναπηρίας κ.λπ.

Η Κύπρος θεωρεί ότι η ορθή εφαρμογή της απόφασης 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και των συνακόλουθων σχετικών ψηφισμάτων δεν μπορεί να επιτευχθεί μεμονωμένα. Η αποτελεσματική συμμετοχή των γυναικών στις ειρηνευτικές διαδικασίες αποτελεί μια δυναμική διαδικασία ενσωμάτωσης του γυναικείου φύλου και της ισότητας. Η αποτελεσματική συμμετοχή των γυναικών έχει ιδιαίτερη σημασία στον παραδοσιακά ανδροκρατούμενο τομέα ασφάλειας, όπου εξετάζονται θέματα που αφορούν τον κύκλο των συγκρούσεων.

Η προετοιμασία του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης συντονίστηκε από το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων με τη συμβολή του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης – Αστυνομίας και της Μονάδας Ισότητας, του Υπουργείου Άμυνας - Ένοπλων Δυνάμεων, του Υπουργείου Εσωτερικών – Υπηρεσία Ασύλου, Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης – Πολιτική Άμυνα, του Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Γραφείου του Ελληνοκύπριου Διαπραγματευτή για το Κυπριακό, των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων αλλά και της κοινωνίας των πολιτών ευρύτερα. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης καλύπτει την περίοδο 2020 – 2024.

2. Πρώτο Μέρος

2.1 Δράσεις και πολιτικές που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την έκδοση της απόφασης 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και συμμόρφωση με τα εν λόγω και άλλα σχετικά ψηφίσματα.

Η Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι σήμερα δεν είχε εκπονήσει Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325, ωστόσο από το 2007 και μετέπειτα ανέπτυξε Στρατηγικά Σχέδια Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, (1^ο ΣΣΔΙ 2007-2013 και 2^ο ΣΣΔΙ 2014-2017). Το δεύτερο Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΣΣΔΙ) 2014-2017 υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το Δεκέμβριο του 2014. Το σχέδιο ενσωματώνει μια ολιστική προσέγγιση για την ισότητα των φύλων, αντιμετωπίζοντας έξι τομείς προτεραιότητας: βελτίωση της νομοθεσίας, εκπαίδευση, λήψη αποφάσεων, κοινωνικά δικαιώματα, βία και στερεότυπα φύλου . Το δεύτερο Στρατηγικό Σχέδιο εκπονήθηκε σε στενή συνεργασία με όλα τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα, τις γυναικείες οργανώσεις και άλλες ΜΚΟ, ακαδημαϊκά ιδρύματα, Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας καθώς και διάφορους φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αρμόδιο τμήμα για την εκπόνηση και παρακολούθηση των ΣΣΔΙ είναι η Μονάδα Ισότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

Το Στρατηγικό Σχέδιο για την Ισότητα των Φύλων 2014-2017 διατυπώθηκε βάσει διεθνών συμβάσεων και συστάσεων, ιδιαίτερα της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW) και των Τελικών Σχολίων στην Έκθεση της Κύπρου προς την Επιτροπή CEDAW το 2013, (2010-2015), την αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Ευρώπη 2020" και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων 2011-2015, καθώς και της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ, ιδίως της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Ισότητα μεταξύ Ανδρών και Γυναικών (2010-2015) 2020.

Περιλάμβανε τους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας: Θεσμική μεταρρύθμιση για την αποτελεσματική εφαρμογή της ισότητας των φύλων, μεταρρύθμιση / βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου, ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη δημόσια και πολιτική ζωή, καταπολέμηση κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών, οικονομική χειραφέτηση των γυναικών και την εξάλειψη των στερεοτύπων φύλου.

Το ΣΣΔΙ περιελάμβανε και σχετικά ζητήματα με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, όπως την ενδυνάμωση των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή. Επιπλέον, σύμφωνα με το προηγούμενο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2007-2013, δημιουργήθηκε το Πολυπολιτισμικό Κέντρο Γυναικών από διάφορες Οργανώσεις Γυναικών, με στόχο τη συγκέντρωση γυναικών από όλες τις κοινότητες της Κύπρου για την προώθηση την ισότητα των φύλων, τη συμφιλίωση και την ειρήνη, με την πλήρη υποστήριξη του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ). Ο ΕΜΔΓ παρέχει επίσης στήριξη στις δικαιοδικές πρωτοβουλίες και υποστηρίζει τη συμμετοχή των τουρκοκυπριακών γυναικείων οργανώσεων ως πλήρους συμμετέχουσες στις δραστηριότητές της και στα προγράμματα χρηματοδότησής της.

Ο Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας συστάθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (Απόφαση αριθ. 40.609 της 16.2.1994) ως συνέχεια της Μόνιμης Κεντρικής Υπηρεσίας για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (που ιδρύθηκε το 1988) ασχολείται με όλα τα θέματα που αφορούν τις γυναίκες, εστιάζοντας στην εξάλειψη των νόμιμων διακρίσεων κατά των γυναικών και στην προώθηση της πραγματικής ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Συγκεκριμένα, συμβουλεύει το Συμβούλιο Υπουργών για πολιτικές, προγράμματα και νόμους που προωθούν τα δικαιώματα των γυναικών, παρακολουθεί, συντονίζει και αξιολογεί την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα αυτών των προγραμμάτων και νόμων, εκτελεί προγράμματα πληροφόρησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σχετικά θέματα, υποστηρίζει και επιδοτεί τις γυναίκες, συμβάλλει στην κινητοποίηση και την ευαισθητοποίηση του κυβερνητικού τομέα σε θέματα ισότητας και χρησιμεύει ως κανάλι συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης και ΜΚΟ που εργάζονται στον τομέα αυτό.

Το Πολυπολιτισμικό Κέντρο Γυναικών ιδρύθηκε το 2008 από διάφορες Οργανώσεις Γυναικών, όπως προβλέπεται από το Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2007-2013, με στόχο τη συγκέντρωση γυναικών από όλες τις κοινότητες της Κύπρου για την προώθηση της ισότητας των φύλων, της συμφιλίωσης και της ειρήνης. Η λειτουργία του κέντρου τερματίστηκε αλλά η υποεπιτροπή του ΕΜΔΓ που ασχολείται με τα δικαιοδικά προγράμματα εργάζεται για την επαναλειτουργία του.

Παράλληλα, οι γυναίκες αποτελούν το 30% της Διπλωματικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας με οκτώ (8) γυναίκες να υπηρετούν ως Αρχηγοί Αποστολών και είκοσι-τέσσερεις (24) να καταλαμβάνουν σημαντικές διευθυντικές θέσεις εντός της Κεντρικής Υπηρεσίας. Η Κυπριακή Αστυνομία συμμετέχει σε πέντε διπλωματικές αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Σήμερα, εκ των πέντε μελών της Αστυνομίας που συμμετέχουν στις αποστολές, οι δύο είναι γυναίκες. Επίσης, η Αστυνομία εκπροσωπείται με αξιωματικούς συνδέσμους στην Ελλάδα, στη Europol και στην Interpol με τρία μέλη της, εκ των οποίων οι δύο είναι γυναίκες.

Στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της Εθνικής Φρουράς, η υποχρεωτική θητεία μειώθηκε σε 14 μήνες, ύστερα από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 2016 και καθιερώθηκε η εισαγωγή επαγγελματιών στρατιωτών στην Εθνική Φρουρά. Προκειμένου να ενσωματωθεί η διάσταση του φύλου στις Ένοπλες Δυνάμεις, οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν θέσεις ως οπλίτες επαγγελματικής υπηρεσίας με τριετή σύμβαση, η οποία ανανεώνεται

αναλόγως. Μέχρι σήμερα, από 2993 που υπηρετούν επί του παρόντος επαγγελματίες στρατιώτες, 506 είναι γυναίκες.

Η Εθνική Φρουρά συμμετέχει στη διαδικασία επαγγελματικής καθοδήγησης που διεξάγεται ετησίως στα σχολεία, όπου δίνεται η ευκαιρία στους/στις μαθητές/μαθήτριες να ενημερωθούν σχετικά με τις δυνατότητες στρατολόγησης στελεχών στις ένοπλες δυνάμεις.

Η πρόσβαση στη δικαιοσύνη διασφαλίζεται για τις γυναίκες που υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις μέσω των συνταγματικών τους δικαιωμάτων, καθώς και μέσω του νόμου περί Εθνικής Φρουράς.

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προβεί σε νομοθετικές αλλαγές έτσι ώστε να συμμορφώνεται πλήρως με τις πρόνοιες και τις συστάσεις και τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ. Η υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών προχώρησε στην εισαγωγή ειδικού εντύπου εντοπισμού ευάλωτων ομάδων. Πρόσφατα έχει αλλάξει και επεκτείνει τους τομείς εργασίας για αιτητές/τριες ασύλου έτσι ώστε να υπάρχουν επαγγέλματα στα οποία να μπορούν να εργαστούν και γυναίκες.

Η πρόσβαση επίσης στην αγορά εργασίας έχει αποφασιστεί να μειωθεί από τους έξι (6) μήνες στον ένα (1) μήνα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για διεθνή προστασία. Αρκετές δράσεις έχουν ήδη υλοποιηθεί ή/και βρίσκονται σε εξέλιξη όπως εκπαιδεύσεις στα πλαίσια του Σχεδίου Στήριξης της Κύπρου από EASO (European Asylum Support Office). Λειτουργοί διάφορων τμημάτων, όπως του Υπουργείου Παιδείας, των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, της Υπηρεσίας Ασύλου, λειτουργών υγείας (Ιατρών, νοσηλευτικό προσωπικό) κ.ά. έχουν συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά εργαστήρια για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους.

Επιπρόσθετα, διοργανώνονται ενημερωτικά σεμινάρια/βιωματικά εργαστήρια σε λειτουργούς πρώτης γραμμής στα πλαίσια των διαδικασιών στα κέντρα υποδοχής σε θέματα όπως τον έγκαιρο εντοπισμό θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης και εμπορίας προσώπων.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προχώρησαν στην εισαγωγή ειδικού εντύπου εντοπισμού και αναφοράς πιθανών θυμάτων εμπορίας προσώπων.

Περαιτέρω η Πολιτική Άμυνα, που διαδραματίζει ίσως το σημαντικότερο ρόλο στην προστασία των άμαχων πολιτών σε περιόδους συρράξεων, προχώρησε στη μετάφραση και διάχυση της Λευκής Βίβλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Ψυχοκοινωνική Στήριξη Πληθυσμού σε περιπτώσεις καταστροφών. Η Λευκή αυτή Βίβλος εστιάζεται ιδιαίτερα στο χειρισμό ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε περίπτωση συμφοράς. Η δράση αυτή κρίθηκε αναγκαία γιατί μέχρι τώρα δεν έγιναν νομοθετικές αλλαγές που να εστιάζουν στον εντοπισμό και το χειρισμό ευάλωτων ομάδων που χρήζουν βοήθειας.

Το Υπουργείο Εσωτερικών ως συντονιστής του Εθνικού Ειδικού Σχεδίου «Ναυκράτης» το οποίο αφορά στη διαχείριση μαζικής άφιξης ατόμων που χρήζουν προστασίας, κυρίως από τρίτες χώρες, ανέθεσε στην Πολιτική Άμυνα την υλοποίηση μιας σειράς μέτρων για τη βέλτιστη εφαρμογή του. Η Πολιτική Άμυνα, επιλαμβάνεται της υποδοχής και ανακούφισης ατόμων που δυνατόν να χρήζουν προστασίας κατά την άφιξή τους στα ελεύθερα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε συνεργασία με την Αστυνομία, τις Ιατρικές Υπηρεσίες, τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας καθώς και με τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό και στις περιπτώσεις που απαιτείται, μεταφέρει τα άτομα για να φιλοξενηθούν για μικρό χρονικό διάστημα, στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής (ΚΕΠΥ). Κατά τη φιλοξενία των ατόμων στο ΚΕΠΥ, τους παρέχεται προστασία, ασφάλεια, σίτιση, καθαριότητα, μεταφορά στο χώρο που επιθυμούν κατά την αποχώρησή τους από το ΚΕΠΥ, νοουμένου ότι έχουν ολοκληρωθεί οι απαιτούμενες διαδικασίες.

Αρκετές δράσεις υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη από το Τμήμα Πολιτικής Άμυνας. Συγκεκριμένα, υπάρχει σε εξέλιξη συνεργασία με UNHCR, EASO και άλλους διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς, μεταξύ άλλων, και για θέματα ισότητας των φύλων.

Ειδικές εκπαιδεύσεις έγιναν, κατά καιρούς, για την προσέγγιση των πρώτων ανταποκριτών σε ό,τι αφορά τις γυναίκες και τους ανήλικους καθώς και εκπαιδεύσεις για αναγνώριση της πολιτισμικής διαφορετικότητας (cultural

awareness) σε ό,τι αφορά κυρίως την αντιμετώπιση ατόμων αραβικής προέλευσης.

Άμεση ανταπόκριση από τους εθελοντές και το προσωπικό της Πολιτικής Άμυνας όσον αφορά τις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, αλλά και τις ανάγκες και την προστασία των ατόμων που προέρχονται από εχθρικές συρράξεις και χρήζουν διεθνούς προστασίας.

Παροχή Α' Βοηθειών τόσο στους πληγέντες από μια καταστροφή ή ένα καταστρεπτικό γεγονός όσο και σε άτομα που προέρχονται από εχθρικές συρράξεις και χρήζουν διεθνούς προστασίας.

Προστασία γυναικών και κοριτσιών που διαμένουν στο ΚΕΠΥ, και ενημέρωση του Γραφείου Ευημερίας και στην Αστυνομία, σε περίπτωση που προκύψουν θέματα που αφορούν σεξουαλική εκμετάλλευση, κακοποίηση, βία, καθώς και από άλλες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Όσον αφορά τα ασυνόδευτα παιδιά, με την άφιξη τους στην Κυπριακή Δημοκρατία, τίθενται υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, η οποία ενεργεί ως κηδεμόνας τους, διασφαλίζοντας την πρόσβαση τους σε όλα τους τα δικαιώματα (π.χ. προστασία, υγεία, φροντίδα, εκπαίδευση, κτλ.) στη βάση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού. Τα ασυνόδευτα παιδιά, ανάλογα με την ηλικία τους, το φύλο τους και τις ιδιαιτερότητες τους τοποθετούνται σε ανάδοχες οικογένειες ή σε ιδρύματα παιδικής προστασίας.

Το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μαζί με άλλους φορείς συνδιοργάνωσαν εκστρατείες διαφώτισης για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια σε ανώτερα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, σε λειτουργούς υγείας, σε εκπαιδευτικούς, σε στελέχη της Αστυνομίας μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων τους και είχαν προληπτική ή κατασταλτική συνδρομή στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών στην Κύπρο. Η εν λόγω εκστρατεία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια υλοποίησης ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού προγράμματος. Το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνεχίζει και θα συνεχίσει να υλοποιεί τέτοια εκπαιδευτικά προγράμματα.

Υλοποιώντας τους στόχους 1.3.1 και 1.3.3 του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών 2014-2017 συστάθηκε Επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους του Γραφείου της Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση, της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης και του Γραφείου της Επιτρόπου Διοίκησης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία μετά από σειρά συναντήσεων αποφάσισε να προχωρήσει στην έκδοση Οδηγού Ένταξης της διάστασης του φύλου στις πολιτικές του δημόσιου τομέα.

Ο Οδηγός αποτελεί ένα καινοτόμο εργαλείο εκπαίδευσης υψηλόβαθμων στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και πρόκειται για ένα χρήσιμο μεθοδολογικό εργαλείο, το οποίο θα βοηθήσει, ώστε να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών οι επιπτώσεις τους σε άνδρες και γυναίκες, καθώς και οι ιδιαίτερες ανάγκες των ανδρών και των γυναικών. Απώτερος στόχος είναι να καταστούν οι ίσες ευκαιρίες και η ίση μεταχείριση των φύλων ως σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης με τη συμβολή της δημόσιας διοίκησης και να διασφαλίζεται παράλληλα ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η κοινωνική συνοχή.

Μετά την υιοθέτηση του Οδηγού από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2017, έχει ξεκινήσει η υλοποίηση συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος με τη συμμετοχή δημοσίων λειτουργών που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία χάραξης πολιτικής, στην κατάρτιση των προϋπολογισμών και στον στρατηγικό προγραμματισμό.

Τα μέλη της Αστυνομίας εκπαιδεύονται για θέματα Βίας στην Οικογένεια, Χειρισμού Ανήλικων Παραβατών, λήψης καταθέσεων από θύματα βίας και θύματα σεξουαλικής βίας, τόσο κατά τη βασική σειρά εκπαίδευσής τους όσο και μεταγενέστερα σε εξειδικευμένα προγράμματα. Επίσης, στην Αστυνομία έχει υιοθετηθεί η χρήση εργαλείου για αξιολόγηση κινδύνου περιστατικών βίας κατά των γυναικών και βίας στην οικογένεια. Σημειώνεται ότι από τον Ιανουάριο του 2017, έχει συσταθεί ειδικό Γραφείο στο Αρχηγείο Αστυνομίας, το οποίο διερευνά όλες τις καταγγελίες για σεξουαλική κακοποίηση/εκμετάλλευση ανηλίκων.

Το Πρόγραμμα "Circle of Change, Preventing and Combating violence against women and girls through gender equality awareness" αφορά το θέμα της βίας κατά των γυναικών και βρίσκεται υπό υλοποίηση από Μη κυβερνητικές Οργανώσεις και την Αστυνομία. Ήδη έχουν προγραμματιστεί σεμινάρια για επαγγελματίες και μέρος του προγράμματος ήταν ο καταρτισμός εγχειριδίου για τα μέλη της Αστυνομίας σχετικά με τη βία εναντίον των γυναικών με έμφαση στη βία στην οικογένεια.

Η Αστυνομία εφαρμόζει την Οδηγία 2012/29, ως υιοθετήθηκε από το Νόμο 51(I)/2016, η οποία αφορά τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας.

Όσον αφορά τα θύματα με κίνητρο το φύλο, η Αστυνομία προέβηκε σε σημαντικά βήματα τα τελευταία πέντε χρόνια. Το 2013, η Αστυνομία σε συνεργασία με τον Επίτροπο Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατάρτισαν Κώδικα Συμπεριφοράς για την πρόληψη, διαχείριση και καταπολέμηση του ρατσισμού.

Στα πλαίσια της υλοποίησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει το 2017, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του στις 23/01/2019, ενέκρινε τη δημιουργία του «Σπιτιού της Γυναίκας», το οποίο θα λειτουργήσει ως ένα διεπιστημονικό κέντρο, φιλικό προς τις γυναίκες θύματα βίας, όπου ειδικά εκπαιδευμένοι επαγγελματίες από διάφορες ειδικότητες, θα εργάζονται κάτω από την ίδια στέγη για σκοπούς παροχής κατάλληλης στήριξης/θεραπείας στα θύματα και τις οικογένειές τους, με τρόπο που να προάγει τα δικαιώματα και το συμφέρον των θυμάτων και μελών των οικογενειών τους.

2.2 Δράσεις που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την υιοθέτηση της απόφασης 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και

συμμόρφωση με τα εν λόγω και άλλα σχετικά ψηφίσματα σχετικά με την ειρηνευτική διαδικασία στην Κύπρο.

Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι κράτος δικαίου που αναλαμβάνει και εκπληρώνει τις υποχρεώσεις σύμφωνα με τα Ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Οι γυναίκες ήταν πάντοτε παρούσες σε όλες τις διαδρομές της ειρηνευτικής διαδικασίας στην Κύπρο και στην πραγματικότητα είναι υπεύθυνες για μεγάλο μέρος του έργου που παράγεται για την επίλυση του Κυπριακού Προβλήματος. Ενώ οι γυναίκες που συμμετείχαν σε αυτή τη διαδικασία μπορεί να μην ήταν τόσο ορατές όσο οι άνδρες, η συμβολή τους δεν ήταν λιγότερο σημαντική.

Πορεία I (Track I)

Η πορεία I της ειρηνευτικής διαδικασίας είναι η ουσιαστική διαπραγμάτευση της διευθέτησης του Κυπριακού Προβλήματος. Διεξάγεται μεταξύ των δύο κοινοτήτων της Κύπρου στο πλαίσιο της αποστολής καλών υπηρεσιών που έχει ανατεθεί στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Στη βάση αυτής της αποστολής τα Ηνωμένα Έθνη, θέτουν υπό την αιγίδα τους και διευκολύνουν τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Πορεία II (Track II)

Η πορεία II περιλαμβάνει μια σειρά ενεργειών και δράσεων που συμβάλλουν στην διαχείριση θεμάτων καθημερινότητας ως αποτέλεσμα των συνεπειών του κυπριακού προβλήματος με στόχο τον μετριασμό αυτών των συνεπειών του και τη βελτίωση της ζωής των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων. Τέτοιες ενέργειες περιλαμβάνουν:

Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (MOE)

Τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης συζητούνται περιοδικά από την αρχή της ειρηνευτικής διαδικασίας και ορισμένα από αυτά έχουν συμφωνηθεί και εφαρμοστεί προς όφελος όλων των Κυπρίων. Τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης συμφωνούνται στο πλαίσιο του Track I, αλλά η εφαρμογή τους υλοποιείται από διάφορους φορείς. Οι γυναίκες συμμετείχαν πάντοτε τόσο στη

διαδικασία λήψης αποφάσεων όσο και στην εφαρμογή των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Τα πιο σημαντικά στοιχεία που περιλαμβάνουν αυτά τα μέτρα είναι: i) το άνοιγμα των σημείων διέλευσης κατά μήκος της γραμμής κατάπαυσης του πυρός το 2003, που επέτρεψαν διελεύσεις πολιτών από και προς τα κατεχόμενα για πρώτη φορά από το 1974, ii) αύξηση της πολιτικής δραστηριότητας των πολιτών στη νεκρή ζώνη, και iii) αποκατάσταση πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων της Κύπρου που καταστράφηκαν σκόπιμα μετά τη σύγκρουση.

Τεχνικές Επιτροπές

Οι τεχνικές επιτροπές συστάθηκαν το 2006. Έχουν αυξηθεί σταθερά σε αριθμό και καλύπτουν πλέον ένα ευρύ φάσμα θεμάτων (υγεία, περιβάλλον, έγκλημα, προστασία πολιτιστικών μνημείων, εκπαίδευση, διαχείριση κρίσεων, πολιτισμός κλπ.). Η σύνθεσή τους είναι δικοινοτική και η εντολή τους είναι να διευκολύνουν την καθημερινή ζωή των ανθρώπων μέχρι την επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Όλες οι πιο πάνω επιτροπές: i) εξυπηρετούν τα συμφέροντα όλων των Κυπρίων, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών, και ii) έχουν μέλη και / ή επικεφαλής γυναίκες, υπάρχει ειδική τεχνική επιτροπή για την ισότητα των φύλων η οποία έχει τη δυνατότητα να υποβάλει ουσιαστικές παρατηρήσεις στις διαπραγματεύσεις της πορείας 1 (Track 1). Η εν λόγω επιτροπή ιδρύθηκε το 2015.

Η Τεχνική Επιτροπή για την Ισότητα των Φύλων αποτελείται από άνδρες και γυναίκες και από τις δύο κοινότητες, διευκολύνεται από τον ΟΗΕ και έχει την ακόλουθη εντολή: «Η Επιτροπή θα εξετάσει τη διάσταση του φύλου ως προς τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζεται η ζωή στην Κύπρο ως αποτέλεσμα του status quo». Όπως και σε όλες τις άλλες Τεχνικές Επιτροπές (στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων), μπορεί να υποβάλει συστάσεις σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης συγκεκριμένων θεμάτων ή να προτείνει τρόπους καλύτερης ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου. Πρόκειται για ένα μηχανισμό που φέρνει στο επίκεντρο τα ειδικά και ευαίσθητα ζητήματα που αφορούν το φύλο και, στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη το Ψήφισμα 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, μπορεί να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το τι πρέπει να ληφθεί υπόψη από την οπτική του

φύλου στο πλαίσιο της διευθέτησης του Κυπριακού. Η εν λόγω επιτροπή έχει επίσης διοργανώσει εκδηλώσεις και συζητήσεις σχετικά με το φύλο, συνεχίζει να συνεδριάζει τακτικά και έχει εκπληρώσει την εντολή της για την υποβολή συγκεκριμένων συστάσεων στις διαπραγματεύσεις της Πορείας Ι με εκτενείς, λεπτομερείς και τεκμηριωμένες προτάσεις σχετικά με το συνταγματικό και τις άλλες πτυχές της λύσης.

Σε πρόσφατες εκθέσεις σχετικά με την αποστολή καλών υπηρεσιών του στην Κύπρο, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ σημειώνει την ενθάρρυνσή του από τα συγκεκριμένα μέτρα που έχουν αναληφθεί για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στις διαπραγματεύσεις, συχνά σε ηγετικές θέσεις, και τη σημασία της εξασφάλισης μεγαλύτερης διάστασης του φύλου στις συνομιλίες.

Φόρουμ και Πρωτοβουλίες της Κοινωνίας των Πολιτών

Μετά το τέλος των εχθροπραξιών, οι ομάδες γυναικών ήταν οι πρώτες που ξεκίνησαν δικοινοτικές συναντήσεις, συζητήσεις και δραστηριότητες που απαιτούσαν ειρήνη, συμφιλίωση και επανένωση. Διοργάνωσαν πορείες κατά μήκος της πράσινης γραμμής, δημιούργησαν φόρα για να συζητούν σε τακτά χρονικά διαστήματα κοινές ενέργειες και δύσκολα ιστορικά ζητήματα και πίεζαν για την επίτευξη συμφωνίας. Οι πρωτοβουλίες αυτές άνοιξαν τον δρόμο και έχουν πλέον οδηγήσει σε ευρύτερη εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών που υποστηρίζει και συμβάλλει ενεργά στην επανένωση, φέρνει τις δύο κοινότητες πιο κοντά και μειώνει τις προκαταλήψεις μέσω των επαφών μεταξύ των ανθρώπων.

Πολιτικά Κόμματα

Υπάρχει τακτικός διάλογος μεταξύ των ελληνοκυπριακών και τουρκοκυπριακών πολιτικών κομμάτων, που διευκολύνεται από την Πρεσβεία της Σλοβακίας στην Κύπρο, με τη συμμετοχή γυναικών. Στόχος αυτού του διαλόγου είναι να διατηρηθούν οι επαφές μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων που θα: i) βοηθήσουν την επανένωση και ii) επιτρέψουν τη μετάβαση στην εθνική κομματική πολιτική μετά από μια λύση του Κυπριακού.

Ανθρωπιστική Βοήθεια

Το τεράστιο καθήκον της αντιμετώπισης της τρομακτικής ανθρωπιστικής κατάστασης μετά την εισβολή πραγματοποιήθηκε στις συζητήσεις της Πορείας I (Track I). Δύο βασικά ανθρωπιστικά ζητήματα παραμένουν: i) ένας μικρός αριθμός Ελληνοκυπρίων πολιτών που κατοικούν στην κατεχόμενη περιοχή (εγκλωβισμένοι) και ii) αγνοούμενοι. Τα εγκλωβισμένα άτομα αντιμετωπίζουν σύνθετες προκλήσεις και η ανθρωπιστική βοήθεια τους παραδίδεται από την Κυπριακή Κυβέρνηση μέσω της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Όσον αφορά τους αγνοούμενους των οποίων η τύχη ακόμη να διακριβωθεί, ιδρύθηκε Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων (ΔΕΑ) για να αναζητήσει αυτά τα πρόσωπα καθώς και να διακριβώσει την τύχη τους και τις συνθήκες εξαφάνισης ή θανάτου τους. Μέχρι σήμερα, τα οστά 681 Ελληνοκυπρίων και 252 Τουρκοκύπριων αγνοουμένων έχουν εντοπιστεί, ταυτοποιηθεί με τη μέθοδο του DNA και ταφεί από τις οικογένειές τους. Η ΔΕΑ εργάζεται για να διακριβώσει την τύχη επιπλέον 829 Ελληνοκυπρίων και 240 Τουρκοκυπρίων αγνοουμένων.

Η ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών

Σημαντικός παράγοντας για όλες τις πτυχές της ειρηνευτικής διαδικασίας είναι η ύπαρξη της ειρηνευτικής επιχείρησης του ΟΗΕ, της UNFICYP, η παρουσία της οποίας στην Κύπρο συνέβαλε στη βελτίωση των συνθηκών στη βάση των όρων εντολής της όπως περιλαμβάνονται στο Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας 186 του 1964. Αναγνωρίζοντας ότι η UNFICYP είναι απαραίτητη όσο συνεχίζεται η κατοχή, η Κυπριακή Κυβέρνηση καλύπτει το ένα τρίτο του ετήσιου προϋπολογισμού της. Η UNFICYP γίνεται η μόνη ειρηνευτική επιχείρηση στην ιστορία του ΟΗΕ, της οποίας όχι μόνο ηγείται γυναίκα Ειδική Αντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, αλλά πλέον έχει γυναικεία ηγεσία και στα δύο ένστολα τμήματα (στρατιωτικό και αστυνομικό).

Οι επιδράσεις της Ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)

Η Κύπρος είναι κράτος μέλος της ΕΕ από το 2004. Η εφαρμογή του Κεκτημένου ΕΕ έχει ανασταλεί στις περιοχές που δεν βρίσκονται υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι την

επίλυση του Κυπριακού. Εκτός από τα υψηλά πρότυπα δικαιωμάτων που συνεπάγεται η ιδιότητα του μέλους της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τα πρότυπα για την ισότητα των φύλων, η ένταξη στην ΕΕ έχει συμβάλει στο να βελτιωθούν οι προϋποθέσεις για ειρήνη. Η ίδια η ΕΕ συμμετέχει επίσης στην ειρηνευτική διαδικασία για να εξασφαλίσει ότι η διευθέτηση θα συμμορφώνεται με τις αρχές της ΕΕ και το Κοινοτικό Κεκτημένο. Τέλος, η ΕΕ συμβάλλει ενεργά στην επανένωση με δύο κανονισμούς οι οποίοι υιοθετήθηκαν με τη σύμφωνη άποψη της Κυπριακής Δημοκρατίας: i) ο Κανονισμός για την πράσινη γραμμή και ii) τον Χρηματοδοτικό Κανονισμό για την Τουρκοκυπριακή κοινότητα.

2.3 Η σύγκρουση στην Κύπρο - Πολιτική κατάσταση

Για να επεξηγηθούν οι προσπάθειες που έχουν αναληφθεί, ειδικά σε σχέση με τη σύγκρουση στην Κύπρο, συμπεριλαμβάνεται μια σύντομη εισαγωγή για το κυπριακό πρόβλημα και την τρέχουσα πολιτική κατάσταση στην Κύπρο.

Από το 1974, η Κύπρος δεν ασκεί ουσιαστικό έλεγχο στο 36,2% της επικράτειάς της, το οποίο παραμένει κατεχόμενο λόγω της τουρκικής εισβολής και του βίαιου de facto διαχωρισμού της χώρας που είχε ως αποτέλεσμα και τον εθνοτικό διαχωρισμό των δύο κοινοτήτων της.

Συνεπώς, καθώς τα περισσότερα μέλη της τουρκοκυπριακής κοινότητας κατοικούν στην κατεχόμενη περιοχή, η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει εκ των πραγμάτων ότι τα δικαιώματα που απολαμβάνουν de jure οι Τουρκοκύπριοι, άνδρες και γυναίκες, γίνονται σεβαστά στην πράξη στις κατεχόμενες περιοχές.

Θα πρέπει να σημειωθεί το γεγονός ότι οι Τουρκοκύπριοι, άνδρες και γυναίκες, - οι οποίοι/οποίες φυσικά είναι πολίτες της Δημοκρατίας ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους και ασχέτως εάν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους έναντι της κυβέρνησης της Κύπρου - εξακολουθούν να απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα και οφέλη που συνδέονται με την κυπριακή υπηκοότητα (τη φροντίδα, δωρεάν εκπαίδευση σε ιδιωτικά σχολεία, συντάξεις και παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οικονομική βοήθεια για την τριτοβάθμια εκπαίδευση) και την ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι επίσης αυτονόητο ότι οι

Τουρκοκύπριοι, ως πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχουν ατομικό δικαίωμα προσφυγής σε κυπριακά δικαστήρια σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους.

Οι δύο μεγαλύτερες κοινότητες της Κύπρου (Ελληνοκύπριοι 78%, Τουρκοκύπριοι 18%) υπέστησαν τις συνέπειες των διακοινοτικών ταραχών στη δεκαετία του 1960 και του διαχωρισμού ως αποτέλεσμα της Τούρκικης εισβολής και κατοχής από το 1974.

Μία από τις συνέπειες του μακροχρόνιου διαχωρισμού των δύο κοινοτήτων είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Αυτή η κατάσταση έχει εξελιχθεί σε έναν παράγοντα που περιπλέκει τις προσπάθειες εξεύρεσης λύσης στο πολιτικό πρόβλημα.

Στην περίπτωση της Κύπρου, όπως και σε άλλες χώρες που έζησαν κοινοτικές συγκρούσεις ή εμπόλεμες καταστάσεις, η συμβολή των γυναικών είναι καθοριστική για την διασφάλιση ειρηνικής διαβίωσης μετά από συγκρούσεις, καθώς και την αποκατάσταση του κοινωνικού ιστού.

Οι γυναίκες της Κύπρου υπέστησαν τη βία και την υποβάθμιση κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων και της εμπόλεμης κατάστασης, ιδιαίτερα από τη χρήση σεξουαλικής βίας και των βιασμών ως όπλα πολέμου. Λόγω του κοινωνικού στιγματισμού που συνδέεται με τη σεξουαλική βία, αυτή η πτυχή της σύγκρουσης έχει προσελκύσει λιγότερη προσοχή και έχει παραμείνει αδιευκρίνιστη, αφήνοντας τα θύματα χωρίς καμία ελπίδα δικαιοσύνης ή αποκατάστασης.

3. Δεύτερο Μέρος

3.1 Περαιτέρω ενέργειες και μέτρα που θα αναληφθούν από την Κυπριακή Δημοκρατία για την πλήρη εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325.

Πυλώνες και Μέτρα

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύεται να αναλάβει σε αυτό το πρώτο Εθνικό Σχέδιο Δράσης τους ακόλουθους τέσσερις πυλώνες:

3.2 Πυλώνας 1:

Συμμετοχή και Ενδυνάμωση

Η ενεργός συμμετοχή των γυναικών στις θέσεις λήψης πολιτικών αποφάσεων είναι ίσως ο πιο σημαντικός και κρίσιμος πυλώνας στην επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια (WPS)» .

Ζητείται να καταβληθούν προσπάθειες έτσι ώστε οι γυναίκες να συμπεριληφθούν πλήρως και να συμμετέχουν κατ' ίση αναλογία στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην οικοδόμηση αλλά και στη διατήρηση της ειρήνης. Επιπρόσθετα η πλήρης ενδυνάμωση των γυναικών τόσο οικονομικά-πολιτικά όσο και κοινωνικά, είναι εξίσου σημαντική προκειμένου να οικοδομήσουμε σταθερές αξίες στην κοινωνία στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(α) Προώθηση της πλήρους συμμετοχής των γυναικών σε διαδικασίες πρόληψης των συγκρούσεων στην Κύπρο, οικοδόμησης και διατήρησης της ειρήνης αλλά και στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις.

(β) Υποστήριξη γυναικών υποψηφίων στις εκλογές με προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης σε κρατικούς, ημικρατικούς και διεθνείς οργανισμούς .

(γ) Ενδυνάμωσης και συμμετοχής των γυναικών έτσι ώστε να μπορούν να διεκδικήσουν επί ίσοις όροις με τους άνδρες θέσεις στα κέντρα λήψης αποφάσεων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

3.3 Πυλώνας 2:

Προστασία

Η προστασία των γυναικών και των κοριτσιών σε πολεμικές συγκρούσεις από την έμφυλη βία και τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Ζητείται συγκεκριμένα η προστασία των γυναικών και των κοριτσιών από τη σεξουαλική βία και τη βία λόγω φύλου, συμπεριλαμβανομένων των

καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και των ανθρωπιστικών καταστάσεων, όπως στα στρατόπεδα προσφύγων.

α) Εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τα διεθνή πρότυπα και μηχανισμούς για τα δικαιώματα των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που απορρέουν από το Ψήφισμα 1325, την ακύρωση άρθρων που παραβιάζουν τα δικαιώματα των γυναικών και την έκδοση / θέσπιση σχετικής νομοθεσίας.

β) Ένα επίσημο σύστημα διαδικασιών ψυχολογικής υποστήριξης για τις γυναίκες που έχουν ή / και βιώνουν βία ή / και κακοποίηση ως μέρος μιας συνεχιζόμενης και λανθάνουσας κρίσης όπως στην περίπτωση της Κύπρου και

γ) Συμβολή στην επίτευξη μεγαλύτερης συμμετοχής ανδρών στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και την ενδυνάμωση των μηχανισμών για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων και της έμφυλης βίας.

3.4 Πυλώνας 3:

Πρόληψη

Η πρόληψη των συγκρούσεων, μεταξύ άλλων και της έμφυλης βίας καθώς και η σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση των γυναικών/κοριτσιών κατά τη διάρκεια πολεμικών συρράξεων είναι εξαιρετικής σημασίας.

Ζητείται η βελτίωση των στρατηγικών όρων των παρεμβάσεων για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών καθώς και ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών σύμφωνα με το εθνικό και διεθνές δίκαιο. Απαιτείται η υποστήριξη ενεργειών σε τοπικές ειρηνευτικές πρωτοβουλίες των γυναικών και των διαδικασιών επίλυσης τέτοιων συγκρούσεων.

(α) Εφαρμογή πιο αποτελεσματικής πολιτικής για την κατάρτιση κανονισμών με νομική δέσμευση σχετικά με την πρόληψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το φύλο, την ισότητα και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο,

(β) Συμβολή στην προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας και της ασφάλειας στη χώρα και

(γ) Εφαρμογή των συμφωνηθέντων κανονισμών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και της βίας με βάση το φύλο στη χώρα.

3.5 Πυλώνας 4:

Προώθηση και Ενημέρωση για το Ψήφισμα 1325

Η συμπερίληψη ενός πυλώνα ο οποίος θα προωθήσει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών για το Ψήφισμα 1325 στη χώρα είναι πολύ σημαντικός.

Ζητείται όπως καταβληθούν προσπάθειες έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να ενημερωθούν για το Ψήφισμα 1325 και να τύχουν ενημέρωσης για όλες τις δράσεις που προγραμματίζονται στον παρόν Εθνικό Σχέδιο Δράσης στην προώθηση της ατζέντας «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια».

α) Προώθηση της ένταξης και προβολής των γυναικών σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής

β) Θεσμοθέτηση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών των γυναικών στην προώθηση του ΕΣΔ.

γ) Διεξαγωγή προγραμμάτων δημιουργίας ικανοτήτων για την αποτελεσματική προώθηση του ΕΣΔ και ανάπτυξη δυνατοτήτων στην υποβολή εκθέσεων.

δ) Πραγματοποίηση εκπαιδευτικών εκστρατειών, σεμιναρίων, βιωματικών εργαστηρίων σε όλη τη χώρα, με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

4. Μεθοδολογία

Την πρωτοβουλία και το συντονισμό εκπόνησης του πρώτου Εθνικού Σχεδίου Δράσης της Κυπριακής Δημοκρατίας για την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325

ανέλαβε το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, το οποίο στη βάση μιας ευρείας συνεργασίας και διαβούλευσης ετοίμασε το παρόν σχέδιο βάσει της πιο κάτω διαδικασίας. Το στρατηγικό αυτό σχέδιο εκπονήθηκε σε στενή συνεργασία με όλα τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα, τις γυναικείες οργανώσεις και άλλες ΜΚΟ, ακαδημαϊκά ιδρύματα και φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Λήφθηκαν υπόψη τα σχόλια της έκθεσης της CEDAW (2019) και του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για την Κύπρο σχετικά με την ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια».

Η Επιτροπή Ισότητας των Φύλων αρχικά ενημέρωσε όλα τα αρμόδια Υπουργεία/Τμήματα, πολιτικές/συνδικαλιστικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις αλλά και την κοινωνία των πολιτών ευρύτερα για την έναρξη της διαδικασίας εκπόνησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης καλώντας τους ταυτόχρονα να συμμετάσχουν ενεργά και να συνεισφέρουν στη διαμόρφωσή του.

Ακολούθησε ευρεία διαβούλευση πριν την εκπόνηση του σχεδίου με όλους τους πιο πάνω αναφερόμενους φορείς ενώ μετά την ολοκλήρωση του πρώτου προσχεδίου στο πλαίσιο μιας ανοιχτής διαδικασίας, το παρόν έγγραφο δημοσιεύτηκε και τέθηκε σε ευρεία δημόσια διαβούλευση. Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης όλες οι απόψεις/εισηγήσεις καταγράφονταν, επεξεργάζονταν και ενσωματώνονταν ανάλογα.

5. Παρακολούθηση & Αξιολόγηση

Η ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» (WPS) στην Κύπρο έχει δεσμευτεί για συνεπή ανάλυση των φύλων και παρακολούθηση/αξιολόγηση βάση του φύλου ώστε να διασφαλιστεί η υπευθυνότητα και η διαφάνεια.

Είναι αναγκαία η σύσταση Επιτροπής Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΕΠΑ) του Εθνικού Σχεδίου Δράσης από το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των

Φύλων. Η ΕΠΑ θα διοριστεί από την Επιτροπο Ισότητας των Φύλων και η θητεία της θα έχει διάρκεια ίδια με τη διάρκεια του ΕΣΔ. Της επιτροπής θα προεδρεύει η Επιτροπος Ισότητας των Φύλων, η οποία θα έχει το γενικό συντονισμό της ΕΠΑ και την ευθύνη για τη σύγκλιση των συναντήσεων.

Η Επιτροπος Ισότητας των Φύλων εάν και εφόσον το κρίνει αναγκαίο, θα έχει τη δυνατότητα υποστήριξης του έργου της επιτροπής και από εξωτερικό/κή επιστημονικό/η συνεργάτη/συνεργάτιδα.

Ο ρόλος της ΕΠΑ θα είναι συμβουλευτικός με σκοπό την παροχή συνεισφοράς και καθοδήγησης που θα αφορά στην εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325 και θα συνεδριάζει μία φορά κάθε έξι μήνες. Η Επιτροπος Ισότητας των Φύλων έχει βέβαια τη δυνατότητα να συγκαλεί και έκτακτες συνεδρίες της ΕΠΑ εάν και εφόσον το κρίνει αναγκαίο.

ΠΥΛΩΝΕΣ - ΔΡΑΣΕΙΣ

Πυλώνας 1: Συμμετοχή και Ενδυνάμωση

Στρατηγικός Στόχος: Ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στις θέσεις λήψης πολιτικών αποφάσεων έτσι ώστε οι γυναίκες να συμμετέχουν κατ' αναλογία στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην οικοδόμηση και διατήρηση της ειρήνης.

	Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
1.1	<p>Προώθηση της ισότητας των φύλων στις διαπραγματεύσεις για λύση του Κυπριακού.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ενεργός προσπάθεια για αύξηση συμμετοχής των γυναικών στις διαπραγματεύσεις και στο 	<p>Συντονισμός από</p> <p>ΥΠΕΞ</p>	2019-2023	Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> Ποσοστό γυναικών, οι οποίες χειρίζονται θέματα διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό και θέματα Κυπριακού, σε όλα τα επίπεδα.

	<p>χειρισμό θεμάτων Κυπριακού σε όλα τα επίπεδα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενεργός προσπάθεια για αύξηση συμμετοχής των γυναικών στις Τεχνικές Επιτροπές. Υποστήριξη αποτελεσμάτων δράσης Τεχνικής Επιτροπής για το Φύλο (διαβουλεύσεις με οργανώσεις γυναικών και της κοινωνίας των πολιτών και υποβολή σχετικών εισηγήσεων για την ενίσχυση της οπτικής του φύλου στη λειτουργία του κράτους μετά τη λύση). 				<ul style="list-style-type: none"> • Ποσοστό γυναικών, οποίες συμμετέχουν στις τεχνικές επιτροπές, σε όλα τα επίπεδα. • Αριθμός συναντήσεων Τεχνικής Επιτροπής για το Φύλο και διαβουλεύσεων για ενίσχυση της οπτικής του φύλου.
1.2	<p>Πρωώθηση περισσότερων γυναικών σε υψηλές, ηγετικές θέσεις σε καθήκοντα ειρήνης και ασφάλειας στην</p>	<p>ΥΠΕΞ και λοιπά Υπουργεία σε</p>	<p>2019-2023</p>	<p>Δεν προβλέπεται κόστος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ποσοστό γυναικών σε ηγετικές θέσεις για θέματα ειρήνης και

	<p>Κυβέρνηση, στο Υπουργείο Εξωτερικών και σε θέσεις σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία καταλόγου ηγετικών θέσεων για θέματα ειρήνης και ασφάλειας. • Δημιουργία καταλόγου ηγετικών θέσεων εντός του Υπουργείου Εξωτερικών και ποσοστού ανδρών και γυναικών σε αυτές τις θέσεις. • Προώθηση γυναικών υποψηφίων σε ηγετικές θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς. 	<p>συνεργασία με Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας</p> <p>ΕΜΔΓ</p> <p>Μονάδα Ισότητας, Αστυνομία</p> <p>Υπουργείο Άμυνας</p>			<p>ασφάλειας σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση αριθμού γυναικών σε ηγετικές θέσεις στο Υπουργείο Εξωτερικών σε καθήκοντα ειρήνης και ασφάλειας. • Ποσοστό γυναικών οι οποίες προωθούνται σε ηγετικές θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς.
--	--	---	--	--	--

1.3	<p>Διοργάνωση πιλοτικού προγράμματος για νέες γυναίκες οι οποίες θα εκπαιδευτούν για απόκτηση δεξιοτήτων ηγεσίας σε εκτελεστικές θέσεις και να τους δοθεί η δυνατότητα να αναλάβουν σημαντικό ρόλο στην ατζέντα του Ψηφίσματος 1325 στην Κύπρο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βιωματικά εργαστήρια και σεμινάρια. 	<p>Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας</p> <p>σε συνεργασία με το</p> <p>ΥΠΕΞ</p> <p>και την ΚΑΔΔ</p> <p>Οργανώσεις Νεολαίας</p> <p>Ακαδημαϊκά Ιδρύματα</p>	2019-2023	€15.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. • Αριθμός σεμιναρίων και βιωματικών εργαστηρίων που υλοποιήθηκαν.
1.4	<p>Υποστήριξη προς τις γυναίκες υποψήφιες στις εκλογές, με προγράμματα κατάρτισης και προετοιμασίας τους,</p>	<p>ΜΚΟ</p> <p>Γυναικείες Οργανώσεις</p>	2019-2023	€20.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός υποψήφιων γυναικών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατάρτισης.

	συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης των μέσων ενημέρωσης.	ΕΜΔΓ Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ			<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός δράσεων που υλοποιήθηκαν.
1.5	<p>Αύξηση συμμετοχής των γυναικών από περιοχές, οι οποίες επηρεάζονται από συγκρούσεις στη δόμηση της ειρήνης και στη μετασυγκρουσιακή αναδόμηση.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οικονομική στήριξη έργων διεθνών οργανισμών και οργανώσεων στο πλαίσιο της αναπτυξιακής και ανθρωπιστικής πολιτικής 	<p>ΥΠΕΞ</p> <p>σε συνεργασία με</p> <p>Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας και λοιπές Υπηρεσίες</p>	2019-2023	€15.000	<ul style="list-style-type: none"> • Ποσοστό αριθμού έργων διεθνών οργανισμών και οργανώσεων, από το συνολικό αριθμό έργων, τα οποία στήριξε οικονομικά η Κυπριακή Δημοκρατία και τα οποία αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη δόμηση της ειρήνης και στη

	της Κύπρου, τα οποία αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη δόμηση της ειρήνης και στη μετασυγκρουσιακή αναδόμηση.				μετασυγκρουσιακή αναδόμηση.
1.6	<p>Συμμετοχή και συνεισφορά γυναικών, οι οποίες έχουν εξειδίκευση σε θέματα φύλου και συγκρούσεων, σε συναντήσεις και συζητήσεις, οι οποίες αφορούν τη δόμηση της ειρήνης και θέματα ασφαλείας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία Μόνιμου Μηχανισμού 	<p>ΥΠΕΞ</p> <p>σε συνεργασία με</p> <p>Γραφείο Επιτρόπου</p> <p>Ισότητας</p> <p>ΕΜΔΓ</p> <p>ΜΚΟ</p>	2019-2023	Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός συναντήσεων Μηχανισμού Διαβούλευσης. • Αριθμός περιπτώσεων, για τις οποίες ζητήθηκαν οι απόψεις του Μηχανισμού Διαβούλευσης.

	<p>Διαβούλευσης με γυναίκες σε ηγετικές θέσεις σε θέματα δόμησης της ειρήνης, γυναίκες εμπειρογνώμονες/ακαδημαϊκούς σε θέματα φύλου ή/και συγκρούσεων και με εκπροσώπους οργανώσεων κοινωνίας των πολιτών για την ισότητα των φύλων και για θέματα ειρήνης και ασφάλειας, για λήψη των απόψεών τους σε σχέση με θέματα, τα οποία αφορούν ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και για το Ψήφισμα ΣΑ ΗΕ 1325. Διενέργεια επίσημων συναντήσεων ανά</p>	<p>Γυναικείες Οργανώσεις Ακαδημαϊκά Ιδρύματα</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός εισηγήσεων από το Μηχανισμό Διαβούλευσης, ο οποίος έχει ληφθεί υπόψη στη διαμόρφωση των θέσεων της Κύπρου. • Αύξηση αριθμού γυναικών εμπειρογνομόνων σε θέματα ειρήνης και ασφάλειας ή/και φύλου, οι οποίες συμμετέχουν σε συναντήσεις σχετικές με θέματα ειρήνης και ασφάλειας.
--	--	--	--	--	---

	<p>τετράμηνο και πιο τακτική επικοινωνία τηλεφωνικά και μέσω η-ταχυδρομείου για λήψη σχετικών απόψεων, εν όψει συναντήσεων, διαπραγμάτευσης ψηφισμάτων και συζητήσεων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προσπάθειας για συμμετοχή, εκεί όπου υπάρχει η δυνατότητα, γυναικών εμπειρογνωμόνων σε θέματα φύλου ή/και συγκρούσεων και εκπροσώπων οργανώσεων για την ισότητα των φύλων και για θέματα ειρήνης και 				
--	---	--	--	--	--

	ασφάλειας, σε συναντήσεις διεθνών οργανισμών, οι οποίες αφορούν θέματα ειρήνης και ασφάλειας.				
1.7	<p>Προγραμματίζεται η επέκταση του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής ΠΟΥΡΝΑΡΑ στην Κοκκινοτριμιθιά όπως και</p> <p>(α) η αντικατάσταση αντισκηνών με πιο μόνιμες εγκαταστάσεις,</p> <p>(β)η δημιουργία ειδικού χώρου για ασυνόδευτους ανήλικους και</p>	Πολιτική Άμυνα	2019-2023	Καλύπτεται στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος ΠΑΙΩΝΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Επέκταση του Κέντρου. • Αντικατάσταση αντίσκηνων. • Δημιουργία ειδικού χώρου. • Ανάλυση της λειτουργίας του από την Υπηρεσία Ασύλου.

	(γ)η πλήρης ανάληψη της λειτουργίας του από την Υπηρεσία Ασύλου.				
--	--	--	--	--	--

Πυλώνας 2: Προστασία

Στρατηγικός Στόχος: Ενίσχυση της προστασίας των γυναικών και των κοριτσιών σε πολεμικές συγκρούσεις από την έμφυλη βία και τη σεξουαλική κακοποίηση.

	Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
2.1	Διοργάνωση σεμιναρίων και βιωματικών εργαστηρίων σε λειτουργούς πρώτης γραμμής έτσι ώστε να καταστούν περισσότερο gender sensitive αλλά και σε θέματα αντιμετώπισης περιστατικών θυμάτων βίας (εντοπισμός και αναγνώριση θυμάτων εμπορίας προσώπων και θυμάτων εγκληματικών ενεργειών).	Υπουργείο Άμυνας Υπουργείο Εσωτερικών ΥΔΔΤ Υπουργείο Υγείας Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας ΥΠΕΞ	2019-2023	Καλύπτονται από EASO Καλύπτονται από EASO	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν στα σεμινάρια/βιωματικά εργαστήρια. • Αριθμός σεμιναρίων / βιωματικών εργαστηρίων που υλοποιήθηκαν.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ένοπλες Δυνάμεις • Αστυνομία • Εκπαιδευτικούς • Πολιτική Άμυνα • Υπουργείο Υγείας • Υπηρεσία Ασύλου • Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας 	<p>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p> <p>ΥΕΠΚ (Τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας)</p> <p>σε συνεργασία με ΚΑΔΔ</p> <p>ΜΚΟ</p> <p>Γυναικείες Οργανώσεις</p>			
2.2	<p>Διεξαγωγή έρευνας εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με τα διεθνή πρότυπα και μηχανισμούς σύμφωνα με το Ψήφισμα 1325.</p>	<p>Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με ΥΠΕΞ</p>	2019-2023	€5.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός νομοθετημάτων της εθνικής νομοθεσίας που χρειάζονται εναρμόνιση.
2.3	<p>Ακύρωση άρθρων που παραβιάζουν τα δικαιώματα των γυναικών.</p>		2019-2023	€8.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός ακυρωθέντων άρθρων που παραβιάζουν τα δικαιώματα των γυναικών

	Θέσπιση νομοθεσίας που να προστατεύει τα δικαιώματα των γυναικών κατά ή μετά τις πολεμικές συγκρούσεις.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με ΥΠΕΞ			κατά ή μετά τις συγκρούσεις. <ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός νέων νομοθετημάτων που θεσπίστηκαν για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών κατά ή μετά τις συγκρούσεις.
2.4	Ενδυνάμωση παρεχόμενης ψυχολογικής στήριξης, παροχής ιατροφαρμακευτικής φροντίδας και θεραπείας σε θύματα και θύτες.	Υπουργείο Υγείας	2019-2023	Δεν έχει επιπρόσθετο κόστος γιατί περιλαμβάνεται σε άλλο Στρατηγικό Σχέδιο	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός μέτρων που πάρθηκαν για την ενδυνάμωση της παρεχόμενης ψυχολογικής στήριξης και ιατροφαρμακευτικής φροντίδας και θεραπείας σε θύματα και θύτες.
2.5	Προστασία γυναικών και κοριτσιών σε περιοχές, οι	ΥΠΕΞ	2019-2023	€ 20,000	<ul style="list-style-type: none"> • Ποσοστό αριθμού έργων διεθνών οργανισμών, από το

<p>οποίες επηρεάζονται από συγκρούσεις, από την έμφυλη βία (gender-based violence), τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση (sexual exploitation and abuse) και από άλλες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και του ανθρωπιστικού δικαίου, παροχή ανακούφισης και ανασυγκρότησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οικονομική στήριξη έργων διεθνών Οργανισμών, οι οποίοι εργάζονται για την προστασία γυναικών και κοριτσιών σε περιοχές που επηρεάζονται από 				<p>συνολικό αριθμό έργων, τα οποία στήριξε οικονομικά η Κύπρος, τα οποία αποσκοπούν στην προστασία γυναικών και κοριτσιών σε περιοχές, οι οποίες επηρεάζονται από συγκρούσεις, από την έμφυλη βία , ή/και τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση ή/και από άλλες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών ή/και του ανθρωπιστικού δικαίου ή/ και στην παροχή ανακούφισης και ανασυγκρότησης στις</p>
---	--	--	--	--

	συγκρούσεις, από την έμφυλη βία, τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση και από λοιπές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.				γυναίκες και κορίτσια, τα οποία εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες.
2.6	Στήριξη - μη αποκλειόμενης και οικονομικής – γυναικείων πρωτοβουλιών, που προωθούν την ειρήνη στην Κύπρο.	ΥΠΕΞ σε συντονισμό με λοιπές αρμόδιες Υπηρεσίες	2019-2023	€ 15,000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός Γυναικείων Οργανώσεων που έτυχαν στήριξης. • Αύξηση αριθμού πρωτοβουλιών από γυναικείες οργανώσεις για την ειρήνη, τις οποίες στήριξε και ενθάρρυνε η ΚΔ.
2.7	Δημιουργία καταφυγίων/χώρων προστασίας για παροχή	Πολιτική Άμυνα	2019-2023	Έχει δικό του προϋπολογισμό (Καλύπτεται από το	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός καταφυγίων που δημιουργήθηκαν.

	προστασίας προς τους άμαχους πολίτες, για μικρή χρονική περίοδο σε περίπτωση εχθροπραξιών.			πρόγραμμα δημιουργίας καταφυγίων, το οποίο άρχισε το 1999 και συνεχίζεται)	
--	--	--	--	--	--

Πυλώνας 3: Πρόληψη

Στρατηγικός Στόχος: Πρόληψη των συγκρούσεων, μεταξύ άλλων και της έμφυλης βίας καθώς και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης των γυναικών/κοριτσιών κατά τη διάρκεια πολεμικών συρράξεων είναι εξαιρετικής σημασίας.

	Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
3.1	Δημιουργία στρατιωτικού συμβουλευτικού συμβουλίου για το φύλο που να συμπεριλαμβάνει την ανθρώπινη ασφάλεια και τις διατάξεις του 1325.	Υπουργείο Άμυνας σε συνεργασία με το ΥΠΕΞ και Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας	2019-2023		<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός συναντήσεων των μελών του στρατιωτικού συμβουλίου. • Αριθμός γυναικών που συμμετέχουν στο στρατιωτικό συμβούλιο.
3.2	Εκπόνηση οδηγού συμπεριφοράς για το προσωπικό που υπηρετεί σε	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων (συντονισμός όλων των	2019-2023	€8.000	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση του Οδηγού.

	<p>στρατιωτικές και πολιτικές αποστολές αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους για σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και κοριτσιών,</p> <p>συμπεριλαμβανομένων και των γυναικών που υπηρετούν στο στρατό,</p> <p>κατά τη διάρκεια συγκρούσεων, ειρηνευτικών διαδικασιών και περιόδων οικοδόμησης και διατήρησης της ειρήνης.</p>	<p>εμπλεκόμενων τμημάτων)</p> <p>Επίτροπος Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων</p> <p>Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ</p> <p>Υπουργείο Άμυνας</p> <p>Υπηρεσία Ασύλου</p>			
3.3	<p>Εισαγωγή ειδικού εντύπου για εντοπισμό ευάλωτων ομάδων όπως γυναικών που έπεσαν θύματα βίας, σεξουαλικής εκμετάλλευσης,</p>	<p>Υπηρεσία Ασύλου</p> <p>Υπουργείο Υγείας</p>	2019-2023	€1,000	<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή νέου ειδικού εντύπου για εντοπισμό ευάλωτων ομάδων.

	ακρωτηριασμό γυναικείων γεννητικών οργάνων κ.ά.				
3.4	Επαναλειτουργία του Πολιτισμικού Κέντρου Γυναικών.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας	2019-2023	€20.000	<ul style="list-style-type: none"> Επιτυχής επαναλειτουργία του πολιτιστικού κέντρου.
3.5	Διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων στο Πολιτισμικό Κέντρο Γυναικών για προώθηση της ειρήνης, της συνεργασίας, της αλληλοκατανόησης και της φιλίας μεταξύ των γυναικών της Κύπρου από κάθε κοινότητα, καθώς επίσης και για προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στην κυπριακή κοινωνία.	ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας ΕΜΔΓ Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ Ακαδημαϊκά Ιδρύματα	2019-2023	€10.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός εκδηλώσεων που διοργανώθηκαν στο πολιτισμικό κέντρο. Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν από την κάθε κοινότητα.

	<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση δικαιοδικών / πολυπολιτισμικών εκδηλώσεων • Εκθέσεις έργων τέχνης • Διοργάνωση βραδιάς ποίησης 	Όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία/τμήματα /Επιτρόποι			
3.6	Σύσταση Επιτροπής Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325.		2020	Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> • Σύσταση της Επιτροπής Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του ΕΣΔ.
3.7	Διοργάνωση ειδικών σεμιναρίων για άτομα πρώτης γραμμής, κατά τις διαδικασίες φιλοξενίας ατόμων που χρήζουν προστασίας, σε ό,τι	Πολιτική Άμυνα σε συνεργασία με	2019-2023	€ 4,000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός ειδικών σεμιναρίων που διοργανώθηκαν για τα άτομα πρώτης γραμμής. • Αριθμός γυναικών – λειτουργών πρώτης γραμμής

	αφορά την επίγνωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα φύλου και περιστατικά αντιμετώπισης θυμάτων βίας.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας και ΚΑΔΔ			που συμμετείχαν στα ειδικά σεμινάρια.
3.8	Ένταξη μαθήματος σχετικά με την ισότητα φύλων και προστασία γυναικών, στα μαθήματα προς εθελοντές και υπόχρεα μέλη.	Πολιτική Άμυνα	2019-2023	€ 500	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός μαθημάτων που έγιναν προς τους εθελοντές και υπόχρεα μέλη. • Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν.
3.9	Ετοιμασία πληροφοριακού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, για πληροφόρηση ατόμων που φιλοξενούνται σε καταυλισμούς, στα ελληνικά, αγγλικά και αραβικά. Στο έγγραφο θα καταγράφεται:	Πολιτική Άμυνα	2019-2023	€2,000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός έντυπου πληροφοριακού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός ηλεκτρονικού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός γυναικών που έτυχαν πληροφόρησης.

	<ul style="list-style-type: none"> • το τι αποτελεί παρενόχληση και τι όχι • τη διαδικασία για δίκαιη εξέταση παραπόνου (που και πως θα απευθύνονται) 				
3.10	Ετοιμασία διαδικασίας για καταγγελίες ψυχολογικής ή και σεξουαλικής παρενόχλησης από υπαλλήλους, εθελοντές, υπόχρεους και άτομα που χρήζουν προστασίας.	Πολιτική Άμυνα	2019-2023	€500	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση διαδικασίας.
3.11	Ετοιμασία πρωτοκόλλου δράσης των μελών της Πολιτικής Άμυνας επιφορτισμένων με την προστασία του πληθυσμού και ευάλωτων ομάδων σε	Πολιτική Άμυνα σε συνεργασία με	2019-2023	€500	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός έντυπου πληροφοριακού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός ηλεκτρονικού υλικού που διανεμήθηκε.

	<p>περιπτώσεις καταγγελιών παρενόχλησης ή/και βίας (εσωτερικοί κανονισμοί για άμεση, δίκαιη, εμπιστευτική και αποτελεσματική διερεύνηση καταγγελιών παρενόχλησης ή και βίας).</p>	<p>Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός γυναικών που έτυχαν πληροφόρησης.
--	---	--	--	--	---

Πυλώνας 4: Προώθηση και Ενημέρωση για το Ψήφισμα 1325 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

Στρατηγικός Στόχος: Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών για το Ψήφισμα 1325 στη χώρα μας με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές.

	Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
4.1	<p>Διαφωτιστικές εκστρατείες σε όλη την επικράτεια που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές αλλά και στα σχολεία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκπαιδευτικές εκστρατείες • Σεμινάρια • Βιωματικά εργαστήρια 	<p>ΕΜΔΓ ΥΠΕΞ Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας</p>	2019-2023	€10.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός γυναικών που έλαβαν μέρος στις διαφωτιστικές εκστρατείες. • Αριθμός γυναικών που έτυχαν ενημέρωσης. • Αριθμός διαφωτιστικών εκστρατειών που υλοποιήθηκαν.

		Επίτροπος Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Μονάδα Ισότητας ΥΔΔΤ ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις			
4.2	<p>Διοργάνωση σεμιναρίων για προώθηση και ενημέρωση για το Ψήφισμα 1325 σε όλες τις κοινότητες που ζουν στην Κύπρο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τουρκοκυπριακή Κοινότητα • Κοινότητα Αρμενίων • Κοινότητα Λατίνων • Κοινότητα Μαρωνιτών • Οικιακών βοηθών και μεταναστριών 	<p>ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις ΕΜΔΓ Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ</p>	2019-2023	€10.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός δράσεων που υλοποιήθηκαν. • Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν από κάθε κοινότητα.

4.3	Σεμινάρια στους Δημόσιους Λειτουργούς για την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με ΥΠΕΞ και ΚΑΔΔ	2019-2023	€5.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός σεμιναρίων που υλοποιήθηκαν. • Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν στα σεμινάρια.
4.4	Έκδοση ενημερωτικού τριπτύχου για τις πρόνοιες, το σκοπό και τους στόχους του Ψηφίσματος 1325.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με το ΥΠΕΞ	2019-2023	€5.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός ενημερωτικού υλικού που εκδόθηκε.
4.5	Διάχυση του ενημερωτικού τριπτύχου και διαφωτιστικού υλικού στην κοινωνία των πολιτών.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας ΥΠΕΞ Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	2019-2023	€5.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός ενημερωτικού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός ενημερωτικού υλικού που διανεμήθηκε στις αγροτικές περιοχές.

		ΕΜΔΓ ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις			
4.6	Ενημέρωση και διαφώτιση των ατόμων και ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων που δυνατόν να χρήζουν προστασίας και φιλοξενούνται στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής, για θέματα που αφορούν την προσωπική προστασία και ασφάλειά τους.	Πολιτική Άμυνα	2019-2023	Θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με άλλα κυβερνητικά τμήματα, στα πλαίσια της συνήθους εργασίας τους. Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός διαφωτιστικών /ενημερωτικών δράσεων που υλοποιήθηκαν. • Ποιες ευάλωτες ομάδες ενημερώθηκαν.